

Jindřich Šilhán

Astronomické tradice v Pardubickém kraji

Jindřich Šilhán na meteorické expedici v roce 1970

K významným postavám naší astronomie posledních desetiletí bezesporu patří předčasně zesnulý Jindřich Šilhán (1944–2000), rodák z Velké Bíteše, který vyrůstal ve vesničce Vendolí nedaleko Svitav. Již za studií astronomie na Karlově univerzitě se věnoval pozorování meteorů a proměnných hvězd. Na tyto oblasti pak zaměřil svou pozornost i jako

pracovník brněnské hvězdárny, kam nastoupil v roce 1969. Pod jeho vedením se rozvíjel především druhý z jmenovaných oborů. Vizuální pozorování proměnných hvězd organizované Šilhánem z Brna získalo v Československu širokou základnu a přilákalo i zahraniční pozorovatele.

V průběhu normalizace byl však donucen z brněnské hvězdárny odejít a živil se jako poštovní doručovatel. Poté získal místo na Hvězdárně a planetáriu České Budějovice, odkud však musel po čase také odejít. Následně pracoval u vlakové pošty. V roce 1976 nastoupil do Domu dětí a mládeže ve Žďánicích, přičemž působil jako první profesionální astronom i na tamní hvězdárně. Tehdy začala dlouhá řada letních žďánických praktik pro pozorovatele proměnných hvězd.

V létě 1987 se Šilhán vrátil na brněnskou hvězdárnu, kde navázal na své dřívější působení a organizaci programu sledování proměnných hvězd. Významná byla jeho činnost v České astronomické společnosti, kde pracoval jako hospodář sekce pro pozorování proměnných hvězd a sekce pro temné nebe.

Mnoho set nocí, které strávil v kopulích nebo pod širým nebem, však nesevřelo jeho zdraví – bojoval s postupně sílícím revmatizmem a v posledním roce svého života také s onemocněním ledvin. V roce 2000 vznikla cena Jindřicha Šilhána nazvaná Proměňář roku, která je každoročně udělována za vynikající výsledky na poli pozorování proměnných hvězd.